Υπόθεση C-87/22

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

9 Φεβρουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Landesgericht Korneuburg (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

4 Ιανουαρίου 2022

Εκκαλών:

TT

Εφεσίβλητη:

AK

[παραλειπόμενα]

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

LANDESGERICHT KORNEUBURG

Το Landesgericht Korneuburg (περιφερειακό δικαστήριο Korneuburg, Αυστρία) εξέδωσε, ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο [παραλειπόμενα] στην υπόθεση επιμέλειας των ανήλικων παιδιών 1. V*** T*** και 2. M*** T***, τα οποία γεννήθηκαν αμφότερα στις **.**.20**, κατόπιν εφέσεως του πατέρα [παραλειπόμενα] T** T*, [παραλειπόμενα] κατά της διατάξεως του Bezirksgericht Bruck an der Leitha (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Bruck an der Leitha, Αυστρία) της 2.11.2021, [παραλειπόμενα] την ακόλουθη

Διάταξη:

I. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ τα ακόλουθα ερωτήματα για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

1. Έχει το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 (ΕΕ 2003, L 338, σ. 1), την έννοια ότι δικαστήριο κράτους μέλους που έχει διεθνή δικαιοδοσία ως προς την ουσία της υπόθεσης δύναται, εάν κρίνει ότι δικαστήριο άλλου κράτους μέλους με το οποίο το παιδί έχει ιδιαίτερη σχέση είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση ή μέρος της υπόθεσης, να το καλέσει να ασκήσει τη δικαιοδοσία του, ακόμη και όταν το παιδί έχει αποκτήσει συνήθη διαμονή σε αυτό το άλλο κράτος μέλος μετά από παράνομη μετακίνηση;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Έχει το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 (ΕΕ 2003, L 338, σ. 1), την έννοια ότι τα προβλεπόμενα σε αυτό κριτήρια για τη μεταβίβαση αρμοδιότητας καθορίζονται κατά τρόπο εξαντλητικό, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω κριτήρια σε σχέση με διαδικασία κινηθείσα δυνάμει του άρθρου 8 της Συμβάσεως της Χάγης της 25ης Οκτωβρίου 1980 για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών;

[παραλειπόμενα]

ΣΚΕΠΤΙΚΟ:

Οι V*** και M*** είναι τα εκτός γάμου παιδιά των [παραλειπόμενα] A*** K*** και [παραλειπόμενα] T*** T***. Οι γονείς και τα παιδιά είναι Σλοβάκοι υπήκοοι. Τα παιδιά γεννήθηκαν στη Σλοβακία. Σύμφωνα με το σλοβακικό δίκαιο, η επιμέλεια αμφότερων των παιδιών ασκείται από αμφότερους τους γονείς.

Ο πατέρας είναι αυτοαπασχολούμενος και εργάζεται στην Μπρατισλάβα. Η μητέρα εργάζεται επίσης στην Μπρατισλάβα ως φαρμακοποιός. Αφότου γεννήθηκαν και τα δύο παιδιά, ζούσαν με τους γονείς τους αρχικώς στη Σλοβακία και στις αρχές του 2014 μετακόμισαν στην Αυστρία.

Αμφότερα τα παιδιά πήγαν για ενάμιση περίπου μήνα το 2014 σε βρεφονηπιακό σταθμό και μετά για δύο χρόνια σε παιδικό σταθμό στο Hainburg an der Donau (Αυστρία). Από το 2017, φοιτούν αμφότερα σε σχολείο στην Μπρατισλάβα. Πριν αρχίσει το σχολείο, μεταφέρονταν οδικώς από τον τόπο της κατοικίας τους στην Αυστρία στο σχολείο τους στην Μπρατισλάβα και μετά τις απογευματινές τους δραστηριότητες παραλαμβάνονταν από έναν από τους γονείς τους και επέστρεφαν στην οικία τους στην Αυστρία. Στην εν λόγω οικία, τα παιδιά προετοίμαζαν τα μαθήματά τους για την επόμενη σχολική μέρα, έπαιζαν και έτρωγαν μαζί με τους γονείς τους πριν πάνε για ύπνο γύρω στις 20:00.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα παιδιά δεν γνωρίζουν παρά μερικές μόνο λέξεις στα γερμανικά. Η μητρική τους γλώσσα είναι τα σλοβακικά και σε αυτήν επικοινωνούν με τους γονείς και τους παππούδες τους.

Τον Ιανουάριο του 2020, οι γονείς χώρισαν. Από τον Ιούλιο του 2020, τα τέκνα ζουν με τη μητέρα τους στην Μπρατισλάβα.

Ενώ εκκρεμούσε η εν τω μεταξύ υποβληθείσα ενώπιον του Okresny Sud Bratislava I (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της πρώτης περιφέρειας της Μπρατισλάβα, Σλοβακία) [παραλειπόμενα] αίτηση επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 8 της Συμβάσεως της Χάγης της 25ης Οκτωβρίου 1980 για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών (στο εξής: Σύμβαση της Χάγης του 1980), ο πατέρας ζήτησε από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο να του ανατεθεί αποκλειστικά η επιμέλεια αμφότερων των παιδιών, επικουρικά να του ανατεθεί η κύρια επιμέλειά τους με διατήρηση της κοινής επιμέλειας, καθώς και να του ανατεθεί προσωρινά αποκλειστικά η επιμέλεια μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας επί της ουσίας, με την αιτιολογία, συνοπτικά, ότι η μητέρα έθεσε σε κίνδυνο το συμφέρον των παιδιών μέσω της παράνομης μετακινήσεώς τους από την Αυστρία στη Σλοβακία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η μητέρα τα απέκοψε από την κοινωνική τους ένταξη. Επιδιώκει δε να εμποδίσει την επαφή του πατέρα με τα παιδιά του.

Η μητέρα αντιτάχθηκε στις αιτήσεις του πατέρα για την επιμέλεια και πρόβαλε την ένσταση της ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας του Bezirksgericht Bruck an der Leitha (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Bruck an der Leitha) επί της ουσίας με το σκεπτικό ότι τα παιδιά είχαν διαρκώς τη συνήθη διαμονή τους στη Δημοκρατία της Σλοβακίας. Εκεί φοιτούσαν στο σχολείο, επισκέπτονταν γιατρούς και περνούσαν τον ελεύθερο χρόνο τους με δραστηριότητας, ενώ διέμεναν στην οικία στο Hainburg an der Donau μόνο για φαγητό και διανυκτέρευση, χωρίς όμως να υφίσταται κοινωνική τους ένταξη εκεί.

Με διάταξη της 4.1.2021, το Bezirksgericht Bruck an der Leitha (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Bruck an der Leitha) απέρριψε την αίτηση του πατέρα ως προς την επιμέλεια και την αίτηση για την προσωρινή ανάθεση της επιμέλειας λόγω ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας [παραλειπόμενα].

Το Landesgericht Korneuburg (περιφερειακό δικαστήριο Korneuburg), ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, έκανε δεκτή, με διάταξη της 23.2.2021 [παραλειπόμενα] την έφεση που άσκησε ο πατέρας κατά της ως άνω διατάξεως και τη μεταρρύθμισε απορρίπτοντας την ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας της μητέρας.

Η εν λόγω απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου επικυρώθηκε κατόπιν της ασκήσεως του έκτακτου ενδίκου μέσου της αναιρέσεως εκ μέρους της μητέρας με απόφαση του Oberstes Gerichtshof (Ανώτατου Δικαστηρίου, Αυστρία) της 23.6.2021 [παραλειπόμενα] και το εν λόγω ένδικο μέσο απορρίφθηκε.

Στις 23.9.2021, η μητέρα κατέθεσε αίτηση με την οποία ζήτησε από το Bezirksgericht Bruck an der Leitha (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Bruck an der

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Leitha) να καλέσει, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, και παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, δικαστήριο της Δημοκρατίας της Σλοβακίας να ασκήσει τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 5, του εν λόγω κανονισμού, ενδεχομένως να υποβληθεί το εν λόγω αίτημα με πρωτοβουλία του δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, και την παράγραφο 2, στοιχείο β΄, του κανονισμού [παραλειπόμενα], διότι εκτός από τη διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με τη Σύμβαση της Χάγης του 1980 ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της πρώτης περιφέρειας της Μπρατισλάβα [παραλειπόμενα], εκκρεμούν ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της πέμπτης περιφέρειας της Μπρατισλάβα, Σλοβακία [παραλειπόμενα] περισσότερες διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων της Δημοκρατίας της Σλοβακίας, οι οποίες έχουν κινηθεί τόσο από τον πατέρα όσο και από την μητέρα, τα εν λόγω δικαστήρια έχουν ήδη διενεργήσει εκτενείς αποδεικτικές διαδικασίες και, ως εκ τούτου, τα δικαστήρια της Δημοκρατίας της Σλοβακίας είναι σε θέση να αποφανθούν καλύτερα επί της γονικής μέριμνας αμφότερων των παιδιών.

Ο πατέρας αντιτάχθηκε στην εν λόγω αίτηση της μητέρας, υποστηρίζοντας επί της ουσίας ότι μεταβίβαση της αρμοδιότητας σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, μπορεί να λάβει χώρα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σε καμία περίπτωση όμως όταν εκκρεμεί διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με τη Σύμβαση της Χάγης του 1980 ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους, τα οποία καλούνται να ασκήσουν τη δικαιοδοσία τους.

Με την εν προκειμένω προσβαλλόμενη διάταξη, το Bezirksgericht Bruck an der Leitha (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Bruck an der Leitha) ζήτησε από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο της πέμπτης περιφέρειας της Μπρατισλάβα να ασκήσει τη δικαιοδοσία του, εκδίδοντας δικαστική απόφαση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, όσον αφορά τη διαδικασία σχετικά με την επιμέλεια αμφότερων των παιδιών και το δικαίωμα της επικοινωνίας του πατέρα με αυτά. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι λόγω του γεγονότος ότι αμφότερα τα παιδιά είναι Σλοβάκοι υπήκοοι, οι οποίοι από τον Ιούλιο του 2020 ζουν με τη μητέρα τους στην Μπρατισλάβα και δεν έχουν ενταχθεί κοινωνικώς στην Αυστρία, τα δικαστήρια της Δημοκρατίας της Σλοβακίας είναι τα πλέον κατάλληλα να αποφανθούν επί της γονικής μέριμνας και επί του δικαιώματος επικοινωνίας με αυτά. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο της πέμπτης περιφέρειας της Μπρατισλάβα έχει ήδη εκδώσει πληθώρα οριστικών αποφάσεων επί του δικαιώματος επικοινωνίας του πατέρα με τα παιδιά του.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αντιθέτως, η διεξαγωγή της διαδικασίας ενώπιον αυστριακού δικαστηρίου θα ήταν περισσότερο δυσχερής, στον βαθμό που τόσο οι έρευνες εκ μέρους των αυστριακών υπηρεσιών πρόνοιας τέκνων και νέων, όσο και το σύνολο των συνεντεύξεων και των ερευνών εκ μέρους των ήδη διορισθέντων ειδικών παιδοψυχολόγων πρέπει να διεξάγονται με τη βοήθεια δικαστικώς ορκισθέντος μεταφραστή, πράγμα που θα ήταν όχι μόνο δαπανηρό και χρονοβόρο, αλλά και θα είχε ως συνέπεια την ενδεχόμενη απώλεια λόγω της μεταφράσεως ουσιώδους περιεχομένου των συνομιλιών ή την ανακριβή τους απόδοση.

Η έφεση του πατέρα κατά της εν λόγω διατάξεως στηρίζεται στον λόγο της εσφαλμένης νομικής εκτιμήσεως και ζητεί να μεταρρυθμιστεί η προσβαλλόμενη διάταξη ώστε να απορριφθεί η αίτηση της μητέρας για μεταβίβαση της υποθέσεως στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο της πέμπτης περιφέρειας της Μπρατισλάβα δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000· επικουρικώς, ζητεί να ακυρωθεί χωρίς να αντικατασταθεί η προσβαλλόμενη διάταξη ή να εκδοθεί νέα από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο μετά από συμπληρωματική διαδικασία.

Η μητέρα ζητεί να απορριφθεί η έφεση. Ζητεί επιπροσθέτως να επιληφθεί το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης της ερμηνείας του άρθρου 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000.

Το Landesgericht Korneuburg (περιφερειακό δικαστήριο Korneuburg) καλείται, ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, να αποφανθεί σε δεύτερο βαθμό επί της αιτήσεως της μητέρας.

<u>Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος:</u>

1. Το νομικό πλαίσιο:

Η αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 ορίζει τα εξής:

«Οι κανόνες αρμοδιότητας που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού περί γονικής μέριμνας επιλέγονται υπό το πρίσμα του συμφέροντος του παιδιού, ειδικότερα δε του κριτηρίου της εγγύτητας. Αυτό σημαίνει ότι κατά πρώτο λόγο θα πρέπει να είναι αρμόδια τα δικαστήρια του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής του παιδιού, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις μεταβολής της διαμονής του παιδιού ή ύστερα από συμφωνία μεταξύ των δικαιούχων της γονικής μέριμνας.»

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, ορίζει τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός επιτρέπει στο αρμόδιο δικαστήριο, κατ' εξαίρεση και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, και πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον του παιδιού, να παραπέμπει την υπόθεση σε δικαστήριο άλλου κράτους μέλους, εφόσον αυτό είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση. Εντούτοις, σε αυτή την περίπτωση, το δεύτερο επιλαμβανόμενο δικαστήριο δεν θα πρέπει να μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση σε τρίτο δικαστήριο.»

Η αιτιολογική σκέψη 17 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, ορίζει τα εξής:

«Σε περίπτωση παράνομης μετακίνησης ή κατακράτησης παιδιού, η επιστροφή του θα πρέπει να επιτυγχάνεται αμελλητί, και για το λόγο αυτό θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει η σύμβαση της Χάγης της 25ης Οκτωβρίου 1980 όπως συμπληρώνεται με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, και ειδικότερα του άρθρου 11. Τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο το παιδί έχει μετακινηθεί ή κατακρατείται παράνομα, θα πρέπει να μπορούν να αντιτάσσονται στην επιστροφή του σε συγκεκριμένες και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Εντούτοις, μία τέτοια απόφαση θα πρέπει να μπορεί να αντικαθίσταται από μεταγενέστερη απόφαση δικαστηρίου του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής του παιδιού πριν από την παράνομη μετακίνηση ή κατακράτησή του. Εάν η απόφαση αυτή συνεπάγεται την επιστροφή του παιδιού, η επιστροφή θα πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς να απαιτείται προσφυγή σε καμία διαδικασία για την αναγνώριση και εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται το απαχθέν παιδί.»

Το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, προβλέπει τα ακόλουθα:

«Παραπομπή σε δικαστήριο καταλληλότερο να εκδικάσει την υπόθεση

1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τ[ο] δικαστήρι[ο] κράτους μέλους που έχ[ει] δικαιοδοσία ως προς την ουσία της υπόθεσης μπορεί, εάν κρίνει ότι δικαστήριο άλλου κράτους μέλους με το οποίο το παιδί έχει ιδιαίτερη σχέση είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση ή μέρος της υπόθεσης και εφόσον αυτό εξυπηρετεί το ύψιστο συμφέρον του παιδιού:

> *α) να αναστείλει την εκδίκαση της υποθέσεως ή μέρους αυτής και να καλέσει τα μέρη να προσφύγουν ενώπιον του δικαστηρίου αυτού του άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με την παράγραφο 4, ή*

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

β) να καλέσει δικαστήριο ενός άλλου κράτους μέλους να ασκήσει τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με την παράγραφο 5

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται

α) ύστερα από αίτηση ενός των μερών, ή

β) με πρωτοβουλία του δικαστηρίου, ή

γ) ύστερα από αίτημα του δικαστηρίου ενός άλλου κράτους μέλους με το οποίο το παιδί έχει στενό σύνδεσμο, σύμφωνα με την παράγραφο 3.

Η παραπομπή δεν μπορεί όμως να γίνεται με πρωτοβουλία του δικαστηρίου ή ύστερα από αίτημα του δικαστηρίου ενός άλλου κράτους μέλους εκτός εάν γίνεται δεκτή τουλάχιστον από ένα εκ των μερών.

3. Θεωρείται ότι το παιδί έχει στενό σύνδεσμο με ένα κράτος μέλος, κατά την έννοια της παραγράφου 1, εάν

α) αφότου επιλήφθηκε το Δικαστήριο κατά την έννοια της παραγράφου 1, το παιδί έχει αποκτήσει τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος, ή

β) το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος, ή

γ) το παιδί έχει την ιθαγένεια αυτού του κράτους μέλους, ή

δ) ο ένας των δικαιούχων της γονικής μέριμνας έχει τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος, ή

ε) η διαφορά αφορά τα μέτρα προστασίας του παιδιού που συνδέονται με τη διοίκηση, τη συντήρηση ή τη διάθεση της περιουσίας του παιδιού η οποία βρίσκεται στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους.

4. Το δικαστήριο του κράτους μέλους που έχει δικαιοδοσία να κρίνει επί της ουσίας ορίζει προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να επιληφθούν τα δικαστήρια του άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Εάν τα δικαστήρια δεν επιληφθούν εντός αυτής της προθεσμίας, το δικαστήριο που επιλήφθηκε πρώτο εξακολουθεί να ασκεί τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 14.

5. Το δικαστήριο αυτού του άλλου κράτους μέλους μπορεί, εφόσον αυτό, λόγω των ειδικών περιστάσεων της υποθέσεως, είναι προς το συμφέρον του παιδιού, να κηρύξει εαυτό αρμόδιο εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων αφότου επελήφθη της υποθέσεως σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο α) ή β). Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί πρώτο κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο.

Σε αντίθετη περίπτωση, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί πρώτο εξακολουθεί να ασκεί τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 14.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

6. *Τα δικαστήρια συνεργάζονται για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου είτε απευθείας είτε μέσω των κεντρικών αρχών που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 53.»*

Μέχρι στιγμής, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ερμηνεύσει τη διάταξη του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, υπό την έννοια ότι συνιστά ειδικό κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας που εισάγει εξαίρεση από τον γενικό κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 8, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, ως εκ τούτου πρέπει να ερμηνεύεται στενά και η παραπομπή σε δικαστήριο που είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση [να] γίνεται μόνον κατ' εξαίρεση (μεταξύ άλλων, *απόφαση της* 10.7.2019, C-530/18, *σκέψη* 24).

Το ζήτημα της σχέσεως μεταξύ των διατάξεων του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού και του άρθρου 10 του κανονισμού δεν έχει ακόμη επιλυθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατ' αρχήν, η διάταξη του άρθρου 10 του κανονισμού ενισχύει τη θέση των δικαστηρίων του κράτους μέλους καταγωγής, στο οποίο είχε τη συνήθη διαμονή του το παιδί πριν από την απαγωγή. Τα εν λόγω δικαστήρια παραμένουν αρμόδια, ως ειδικότερα, κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 8 του εν λόγω κανονισμού, για όλες τις νέες διαδικασίες που ασκούνται μετά την απαγωγή και σχετίζονται με τη γονική μέριμνα, μέχρι να επέλθει μία εκ των αναφερομένων στο άρθρο 10 του κανονισμού περιπτώσεων. Πριν από αυτό, δεν μπορούν να εισαχθούν διαδικασίες που αφορούν τη γονική μέριμνα ούτε σε κράτος υποδοχής ούτε σε τρίτο κράτος (C-403/09).

Το ερώτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι αν μπορεί να γίνει μεταβίβαση αρμοδιότητας στην περίπτωση που το κράτος μέλος το οποίο καλείται, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού, να ασκήσει τη δικαιοδοσία του είναι παράλληλα και το κράτος στο οποίο το παιδί έχει εν τω μεταξύ αποκτήσει τη συνήθη διαμονή του μετά την παράνομη μετακίνησή του.

Επ' αυτού μπορεί αφενός να υποστηριχθεί ότι στην εν λόγω μεταβίβαση αντίκειται το γεγονός ότι τα άρθρα 10 και 11 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, θεσπίζουν ένα πολύπλοκο σύστημα αντιμετωπίσεως των ζητημάτων της αρμοδιότητας με λεπτομερείς ρυθμίσεις που καταλήγουν στη διασφάλιση της δικαιοδοσίας του κράτους μέλους καταγωγής και στην εξάλειψη οποιουδήποτε πλεονεκτήματος για τον απαγωγέα, εξ αυτού του λόγου το άρθρο 15 του κανονισμού δεν συνάδει με την εν λόγω άποψη και τα άρθρα 10 και 11 του κανονισμού υπερισχύουν αυτού ως leges speciales.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αφετέρου, μπορεί να υποστηριχθεί ότι το ίδιο το γράμμα του άρθρου 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, επιτρέπει τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας ακόμη και όταν το δικαστήριο του πρώτου κράτους έχει δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 10, 11 και 12 του εν λόγω κανονισμού, διασφαλίζοντας έτσι ορισμένη ευελιξία κατά την άσκηση της δικαιοδοσίας, προκειμένου να ληφθεί υπόψη κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το συμφέρον του παιδιού. Εκτός αυτού, υπέρ της εν λόγω απόψεως μπορεί ορθώς να επισημανθεί ότι από τη συστηματική θέση των κανόνων περί αρμοδιότητας προκύπτει ότι η ουσιαστική ρύθμιση της μεταβιβάσεως της αρμοδιότητας που προβλέπεται στο άρθρο 15 του κανονισμού έχει τεθεί στο τέλος του δεύτερου τμήματος του κανονισμού περί της δικαιοδοσίας και επομένως μπορεί να εφαρμοστεί στο σύνολο των περιπτώσεων δικαιοδοσίας που προηγούνται της εν λόγω διατάξεως και όχι μόνο στη γενική διάταξη περί δικαιοδοσίας του άρθρου 8 του κανονισμού, εφόσον βέβαια η μεταβίβαση της αρμοδιότητας θα μπορούσε να ρυθμιστεί σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού αμέσως μετά από το άρθρο 8 αυτού.

Δεν υφίσταται εθνική νομολογία για τη σχέση μεταξύ των άρθρων 10, 11 και 12 και του άρθρου 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος:

Σε περίπτωση που το πρώτο ερώτημα απαντηθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπεται η μεταβίβαση της αρμοδιότητας ακόμη και σε περιπτώσεις παράνομης μετακινήσεως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η εκτίμηση μπορεί να γίνει μόνο βάσει των κριτηρίων και των προϋποθέσεων που έχουν τεθεί μέχρι στιγμής από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι

1. ότι υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ του παιδιού και ενός άλλου κράτους μέλους,

2. ότι το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσει επί της ουσίας μια υπόθεση εκτιμά ότι δικαστήριο του εν λόγω άλλου κράτους μέλους είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση και

3. ότι η παραπομπή εξυπηρετεί το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού (*απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της* 10.7.2019, C-530/18) ή αν επιπλέον υπάρχουν και άλλες περιστάσεις που πρέπει να σταθμίζονται, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας της παράνομης μετακινήσεως σύμφωνα με τη Σύμβαση της Χάγης του 1980, και σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιες θα μπορούσαν να είναι οι περιστάσεις αυτές. Ούτε το εν λόγω ερώτημα έχει απαντηθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εξέταση του συνόλου των ερωτημάτων είναι αναγκαία προκειμένου το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να μπορέσει να αποφανθεί οριστικώς επί του αιτήματος παραπομπής της δικαιοδοσίας για την επίδικη περίπτωση επιμέλειας στα δικαστήρια της Δημοκρατίας της Σλοβακίας. Ανάλογα με το αν η μεταβίβαση της αρμοδιότητας σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού επιτρέπεται ή όχι, ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνες, κατά τις οποίες το κράτος μέλος των δικαστηρίων που καλούνται να ασκήσουν τη δικαιοδοσία τους είναι επίσης το κράτος στο οποίο έχει αποκτήσει το παιδί στο μεταξύ τη συνήθη διαμονή του μετά από παράνομη μετακίνηση, θα πρέπει, αφού γίνει δεκτή η αίτηση της μητέρας, να επικυρωθεί η προσβαλλόμενη διάταξη –κατόπιν της εξετάσεως των κρίσιμων για τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας κριτηρίων. Αν, ωστόσο, η μεταβίβαση της αρμοδιότητας δεν επιτρέπεται, η προσβαλλόμενη διάταξη πρέπει να ακυρωθεί και η αίτηση της μητέρας να απορριφθεί.

[παραλειπόμενα]

Korneuburg, 4.1.2022

[παραλειπόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ